

ARABAKO ERABERRIKUNTZA INDUSTRIALDEA A.B. CENTRO DE EMPRESAS E INNOVACIÓN DE ÁLAVA S.A.REN ETIKA ETA JOKABIDE KODEA

1. HELBURUA

- 1.1. ARABAKO ERABERRIKUNTZA INDUSTRIALDEA ABren — aurrerantzean, BIC ARABA— Etika- eta Jokabide-Kodearen xedea ondokoa da: zehaztea zein portaera-printzipio eta -arau bete behar dituzten pertsona guztiek (langileek, oro har, eta zuzendaritzakoek) bere zereginak gauzatzean zein laneko harremanetan, betiere gardentasun-eta eraginkortasun-esparru batean.
- 1.2. BIC ARABarentzat zuzenean edo zeharka lan egiten dutenengan zuzentasun etikoa eta jarduera efizientea sustatzea dute helburu Kodean jasotako etika- eta jokabide-arauek.
- 1.3. Halaber, BIC ARABAK ematen dituen zerbitzuen kalitate handia mantentzea, eta kasua balitz, handitzea ere dute helburua aipatutako arauek. Helburua, zerbitzuen prestazio maila ona eskaintzea da.
- 1.4. Edozein modutan, Kodea tresna bizia eta malgua da, eta aldatu, egokitu eta zuzendu ahal izango da **Etika Betetzearen Batzordeak** urteroko Txostenekin ados ematen dituen gomendioen eta egiten dituen proposamenen arabera.

2. APLIKAZIO-EREMUA

BIC ARABAko pertsona guztiengan aplikatuko da Etika eta Jokabide Kodea. BIC ARABAko pertsonak SPRI Taldeko sozietateren bateko Administrazio Kontseiluko kide ere badira, sozietate horretako Administrazio Kontseiluko Araudiak —Kode Deontologikoa— xedatutakoa ere bete beharko dute. Horrez gain, Taldekoak ez diren beste sozietate batzuetako Administrazio Kontseiluetan parte hartzen badute, agiri honetan jasotakoen antzeko printzipio eta baloreak arautzen dituzten kodeak sustatuko dituzte.

3. ETIKA ETA JOKABIDE KODEAREN IZAERA

3.1. BIC ARABAko langileek, 2. epigrafean aurreikusitakoek, errespetatu beharko dituzten gutxieneko etika- eta jokabide-arauak finkatzen ditu Kode honek. Araua hauek gutxieneko estandarrak dira, eta beren eskakizun mailetan osatu egin daitezke BIC ARABAko Batzar Nagusiak onar ditzakeen berariazko kodeen edo kode sektorialen bidez.

3.2. Etika- eta jokabide-arauak ez direla betetzen eta jokabide-estandar horiek ez direla behar bezala betetzen zalantzarik gabe egiaztatu ondoren, **Etika Betetzearen Batzordeak** hurrengo neurri hauetakoren bat hartzeko proposatuko dio BIC ARABAko Administrazio Kontseiluri, egindakoen edo egin gabe utzitakoen larritasuna edo inpaktu-eragina kontuan hartuta:

3.2.1. Kargua berehala uzteko gomendioa, pertsona batek edo batzuek, egiteagatik edo egin gabe uzteagatik bete ez badituzte zehaztutako baloreak, printzipioak edo jokabide-estandarrak, edo haiei kalte egin badiete.

3.2.2. Organo eskudunera jotzea, aplikagarria den legediaren arabera pertsona horiei ezar dakiekeen diziplina-zigorra abiarazi, bideratu eta, hala egokituz gero, ezartzeko.

- 3.2.3. Fiskaltzara jotzea ez-betetzea berekin ekarri duen egintza edo ez-egitea falta edo delitua bada.
- 3.3. BIC ARABAn lan egiten dutenek, banan-banakako atxikitze-egintzan, bere egingo dute dimisioa organo eskudunari aurkezteko konpromisoa, Kode honetan aurreikusitakoaren arabera, jokabideak betetzeari dagokionez, berekin kargu-uztea dakarten kasuetakoren bat egokitzen bazaie.
- 3.4. Nolanahi ere, baloreek, printzipioek eta portaerek —jokabide-estandarrek— argituko dute nola interpretatu eta aplikatu behar diren aplikagarriak diren legediak, BIC ARABAn lan egiten duten pertsonen egintzei edo ez-egiteei dagokienez, jasotako lan-zigor motak eta administrazio-arloko urratze-motak.

4. BALOREAK

- 4.1. Ondoko balioek gidatzen dute BIC ARABAn langileen jarduna:

4.1.1. **OSOTASUNA.**- Etika-Kode honen ikuspuntutik, osotasuna da BIC ARABAn lan egiten dutenek honako hauei atxikimendu sistematiko eta iraunkorra izatea: onestasan-, inpartzialtasun-, objektibotasun-, gardentasun-printzipioei, esparru juridikoaren errespetuari eta, zer diren gorabehera, enpresa-eremuan esku hartzen duten edo harekin harremana duten pertsona guztiei. Horrez gain, beren eskumeneko gaien kudeaketan erantzukizun-parametroen arabera jokatzeko da.

4.1.2. **BIKAITASUNA.**- Bikaintasun-balioak berekin dakar inplikatzeko eta etengabe ahalegintzea beti hobetzeko, eta, horren ondorioz, bezeroen eskakizunak guztiz betetzeko enpresa-erabakietan eta zerbitzuak prestatzeko eta emateko orduan, eraginkortasunez jokatuz eta bat etorraraziz antolakundeetan lan egiten duten pertsonen helburuetan, hala nola teknologiei eta prozesuei dagokienez.

4.1.3. **LIDERGOA.-** Lidergoak beharrezkoa du ikuspegi estrategikoa izatea, zentzua eta norabidea ematea antolakundeari, balioa egiaztatzea eta giro egokia sortzea, prestasuna, inplikazioa ,gogoia eta egitura horretan lan egiten duten pertsonen leialtasuna sustatzeko, taldeak trinkotzeko eta jokabide proaktiboa izateko, ardurak, kasuen arabera, delegatuz (behar izanez gero) indarreko arauekin eta legediarekin bat etorritz.

4.1.4. **BERRIKUNTZA.-** Zuzendaritzan berrikuntzaren balioak berekin dakar kultura-molde hau ezartzea eta sustatzea: enpresan sormena sustatzen duena; pertsonen lanbide-gaitasunak garatzen dituen, eta prozesuen, produktuen eta zerbitzuen emaitzak etengabe hobetzen dituen. Berrikuntzaren ondorioa da erabakitasunez eta etengabe egitea aldaketaren alde, bezeroen eskariei eta beharrei aurrea hartzea, eta egokitzeko ahalmena eta irekitasuna izatea ideia, kontzeptu eta prozesu berrien aurrean.

5. PRINTZIO OROKORRAK

5.1. Kode honi lotuta dauden pertsonak, Espainiako Konstituzioak, Euskal Autonomia Erkidegoko Autonomia Estatutuak eta ordenamendu juridikoko gainontzeko arauak finkatzen dituzten printzipioekin, eta balore eta printzipio demokratikoekin bat etorritz burutuko dituzte euren zereginak.

5.2. 4. epigrafean aipatutako baloreek eta epigrafe honetan jasotako printzipioek argi uzten dute zer ardatzetatik abiatuta egituratzen diren Kode honetan aurreikusten diren portaerak eta jokabide-estandarrek.

5.3. Honako printzipio hauek dute eragina Kode honetan aurreikusitako jokabideak zehaztean:

5.3.1. INPARTZIALTASUNA ETA OBJEKTIBOTASUNA.

5.3.1.1.1. Erabakiak hartzeko prozesuan eta, bereziki, beren eskumenak erabiliz egiten dituztenetan, langileek beti jokatuko dute inpartzialtasun- eta objektibotasun-printzipioen arabera. Printzipio horiek, bereziki, kontratazio-prozeduretan, diru-laguntzak izapidetzean, arauen aplikazioan eta finantza-baliabideen edo bestelako enabileran baliatuko dira.

5.3.1.1.2. Erabakiak hartzeko orduan, objektibotasunez eta inpartzialtasunez aztertuko dira legearen arabera onargarriak diren aukera guztiak. Ez dute boterea erabiliko abantailak edo onurak lortzeko, bereziki beren jarduera edo harekin lotutakoak gauzatzeagatik sor daitezkeen pribilegioak bada. Ez dute ezer egingo pertsona baten mesederako tramiteak bizkortzeko edo ebazteko eta, bereziki, beren edo beren familia edo gizarte ingurunearen mesederako bada.

5.3.2. KUDEAKETARI ETA LANKIDETZARI LOTURAKO ERANTZUKIZUNA

5.3.2.1. BIC ARABAKo pertsonak egindako kudeaketagatik erantzun beharko dute, baita beren eskumenen eta funtzioen esparruaren barruan hartutako erabakiengatik, egindakoengatik nahiz egin gabe utzitakoengatik ere.

5.3.2.2. BIC ARABAKo pertsonak euren jardueren ardura izango dute eta ez dute ardura hori lankideei edo eta mendekoei esleituko arrazoi objektiborik gabe; gainera, erakunde-maila guztiekin elkarlanean arituko dira interes orokorrari modu efikaz eta efizientean laguntzeko, betiere egungo eskumen-esparrua errespetatuz. BIC ARABAK sareko lana sustatuko du, baita bere funtzionamendu egokirako interesgarri izan daitezkeen ekitaldi eta lankidetzeta-lanetan parte-hartzea ere.

5.3.3. EFIKAZIA, EFIZIENTZIA ETA GIZARTE ERRENTAGARRITASUNA.

BIC ARABAko pertsonak efikazia, ekonomia eta efizientziaren printzipioekin bat etorri jardungo dute, betiere interes orokorra eta ezarritako helburuak betez. BIC ARABAK gain hartu eta sustatzen du bikaintasunarekiko konpromisoa. ISO 9001 nazioarteko arauak jarraiki jardungo du eta, beraz, helburu izango du kalitate eta bikaintasun maila handienak lortzea jarduera burutzeko orduan zein zerbitzuak emateko orduan. Halaber, berrikuntza, garapena eta etengabeko hobekuntza sustatuko ditu ahalik eta kalitate handiena lortzeko. BIC ARABAko pertsona guztiek euren lankidetzaren profesionaltasuna eta zerbitzu-pentsaera eskainiko dute, bezeroek espero dutena ahalik eta ondoen asetzeko; horrez gain, beharrak aldeztuz aurretik ezagutzeko ahalegina egingo dute, eta pertsona guztien trebakuntza eta gaitasuna sustatuko dute; horri esker, garapen profesionalak aukera emango die haien zereginetan etekin handiena lortzeko.

5.3.4. DEDIKAZIO OSOA, FEDE ONA ETA EREDUGARRITASUNA.

BIC ARABAko zuzendaritzak ondoko ardura du: bere ekintzen bidez erakutsi behar du zein garrantzitsu den arauak betetzea eta laguntza eskainiko die zalantzak dituzten pertsonari edo gerta daitezkeen ez-betetzei buruzko informazioa nahi dutenei. BIC ARABAko pertsonak ardura osoz burutuko dituzte beren funtzioak, uneoro indarrean dagoen bateraezintasun-erregimena leialtasunez betez eta euren jarduera gainontzekoen aurrean eredu izanez. BIC ARABAK jazarpen fisiko, psikologiko edo moraleko edo agintekeriako adierazpen guztiak arbuatuko ditu, baita pertsonen eskubideekiko beldurra eragingo edo minduko duen eremua sor dezakeen edozein jokoera ere. Pertsona guztiek bidezko moduan eta errespetuz tratatu beharko dituzte lankideak, nagusiak eta mendekoak, lan-ingurune atsegin, osasuntsu eta segurua sortuz. Era berean, BIC ARABAko pertsonen eta enpresa kolaboratzaileetako pertsonen arteko harremanak errespetu profesionalen eta elkarrekiko lankidetzan oinarrituko dira.

5.3.5. AUSTERITATEA ETA ZINTZOTASUNA.

5.3.5.1. BIC ARABAK eman dizkioten baliabide ekonomikoak austeritatez administratuko ditu eta ez ditu modu ezegokian erabiliko, modu arduratsuan kontsumituko du eta baimenduta dituen protokolo- eta ordezkariak mugatuko ditu.

5.3.5.2. Kontratistak, hornitzaileak eta kanpoko laguntzaileak aukeratzeko prozesuetan parte hartzen duten BIC ARABAKo pertsonak, inpartzialtasunez eta objektibotasunez jokatu behar dute, ezarritako irizpideak aplikatuz.

5.3.5.3. Ezingo da inolako abantaila pribaturik lortu eta interes pertsonalen eta BIC ARABAKo interesen arteko gatazkak saihestuko dira, eta hautaketa-prozesu horretan parte hartzeari uko egingo zaio edo, gutxienez, egoeraren berri emango da.

5.3.5.4. BIC ARABAKo pertsonak ezin dute bezeroen edo hornitzaileen diru, opari edo beste neurrigabeko arretarik onartu, beren zereginak gauzatzeko baldintza gisa har badaitezke.

5.3.6. GARDENTASUNA, IRISGARRITASUNA ETA KONFIDENTZIALTASUNA.

5.3.6.1. BIC ARABAKo kide guztiek beharrezko eta egiazko informazio osoa eta zehatza eman behar dute beren zereginekin edo eskumen alorrekin zerikusia duten jardueren garapenari buruz.

5.3.6.2. BIC ARABAKo pertsona guztiek konfidentzialtasun osoz gorde behar dute beren jardura burutzeko orduan jaso duten ezkutuko informazio guztia eta ezingo dute behar ez bezala erabili norbere edo hirugarren baten mesederako, ezta enpresan baja eman ostean ere.

5.3.6.3. Informazioaren izaeraren inguruan zalantzarik badago, ezkutukotzat hartuko da beste gauzarik baimentzen ez den bitartean.

5.3.7. INTERES-TALDEETAN PARTE HARTZEA ETA LANKIDETZAN ARITZEA. GOBERNU IREKIAREN PRINTZIOAK

BIC ARABAK bermatuko du bere kudeaketa interes-taldeetan oinarrituko duela, eta informazioaren, arretaren eta ematen dituen zerbitzuen kalitateari dagokionez etengabeko hobekuntzarekiko konpromisoa izango du. Interes-taldeei sozietatearen zerbitzuen funtzionamenduari buruzko informaziorako izateko eskubidea erraztuko die, legeek finkatzen dituzten mugekin, eta haien eskaera, kexa edo erreklamazioei azkar eta modu eraginkorren erantzuteko moduko mekanismoak bermatuko ditu. BIC ARABA abegikorra eta hurbilerraza izan dadin sustatuko da, ulertzeko moduko hizkera argia erabiliz, prozedurak sinplifikatuz eta azkartuz, zerbitzuetara modu elektronikoan sartzeko aukera emanaz eta arauen era erregulazioen kalitatea hobetuz. Bezeroek, langileek edo beste pertsona batzuek emandako datu pertsonalak babestuko dituela bermatuko du, eta gain hartuko du jardueraren kudeaketa eraginkorrerako beharrezkoak diren datuak soilik eskatzeko eta erabiltzeko konpromisoa. Interes-taldeen parte-hartzea eta elkarrizketa sustatuko du, parte-hartze eta kontsulta soilaz haratago, eta ahaleginak egingo ditu politikak diseinatzeko orduan interes taldeak inplikatzeko, ezagutza eta berrikuntza bultzatzeko helburuarekin. Horretarako, erabiltzeko moduan dituen bitarteko guztiak erabiliko ditu, telematikoak barne.

6. BALORE ETA PRINTZIOPIO DEMOKRATIKOAK ERRESPETATZEA

Kode honen arabera jokatu behar duten pertsonen finkatutako Konstituzioaren eta Estatutuen esparrua errespetatuko dute eta, euren jardueran horietan jasotako printzipio eta balore demokratikoak aplikatuko dituzte eta Zuzenbidezko Estatu sozial eta demokratikoa sustatuko dute euren jardueran; horrez gain, euren ekintzetan berdintasun, askatasun, justizia eta aniztasun politikoaren printzipioak betetzen direla zainduko dute.

Giza eskubideen eta askatasunen errespetu osoan oinarrituko dute euren portaera. Jaiotza, arraza, sexu, erlijio, iritzi, sexu-joera edo bestelako egoera pertsonal, politiko edo sozialen batengatik diskriminazioa sor dezakeen jarduerarik ez dute egingo. Tolerantzia eta aniztasuna sustatuz jokatu dute. Horrek esan nahi du forma kultural, politiko eta sozial guztiak errespetatu, aintzat hartu eta onartuko dituztela, betiere Giza Eskubideak errespetatzen badituzte eta indarkeria erabiltzen ez badute. BIC ARABAK, bere jardueraren esparruan, ingurumena zaintzen lagunduko dituzten eta lurraldearen antolaketa arrazional eta iraunkorra bideratuko dituzten politikak eta jarduerak sustatuko ditu. BIC ARABAKo pertsona guztiek zorrotz beteko dituzten bai indarrean dagoen legeria bai segurtasun, lan-arriskuen prebentzio eta ingurumen politiken eremuan finkatutako barne arauak.

7. BIC ARABAKO PERTSONEN OSOTASUN, INPARTZIALTASUN ETA OBJEKTIBOTASUNAREN INGURUKO JARRERAK ETA PORTAERAK

BIC ARABAKo pertsonen hurrengo jokabide eta portaera hauek izan beharko dituzte osotasun-baloreari eta inpartzialtasun- eta objektibotasun-printzipioei dagokienez:

- 7.1. Ez dute egingo pertsona edo erakunde publiko edo pribatu batzuen alde edo faboritismo-nahiak eraginda jokatu duelako edozein susmo pitz dezakeen ezer.
- 7.2. Inoiz ez dituzte erabiliko erakundean duten postua edo karguaren ondoriozko pribilegioak zuzenean edo zeharka abantailak lortzeko norberarentzat, hala nola abantailak edo desabantailak lortzeko edozein pertsona edo erakunderentzat.
- 7.3. Bere erabakiak edo irizpideak beste enplegatu edo kargudun batzuek betez gero, eskura dituen bitarteko guztiak jarri beharko ditu irizpide edo

erabaki horiek erabil ez daitezzen enplegatu edo kargudun horiek haietatik zuzenean edo zeharka etekina atera dezaten beraientzat edo beste batzuentzat.

- 7.4. Bere erabaki, ebazpen eta ekintza guztiak informazio fidagarrian egongo dira oinarrituta (txostenak, azterlanak, proiektuak, irizpideak), bai eta ebatzi beharreko gaiari lotura eskura dauden datuen azterketa objektiboetan ere. Horretarako, aholkularitza tekniko baliatuz, bitarteko proiektuak, hala egokituz gero, kanpoko bidez, arazoak modu objektiboan hartzen eta behar bezala konpontzen laguntzeko.

8. Bikaintasunarekin loturako jarrerak eta portaerak.

BIC ARABAko pertsonak, bere eginkizunak betetzean, bikaintasun-jokaeretan oinarrituta eta haiei egokituta jardungo dute betearazte-eginkizunetan, eta zehazki:

- 8.1. Karguari loturako eginkizunak inplikazio bikainez bete beharko dituzte, hala nola beti ahaleginduz gidatzen duten edo beren zereginen xede den saila edo unitatea etengabe hobetzen.
- 8.2. Dagozkien eginkizunak betetzean, bezeroen eskakizunak betetzea eta haiei zerbitzu hobekak ematea izan behar dituzte xede nagusi.
- 8.3. Baliabideen erabileran eraginkortasuna lortzea izango dituzte helburu beren jarduerak, baliabide pertsonalak izan nahiz teknologikoak edo kudeaketa-prozesuen arlokoak.
- 8.4. Gaitasun profesionalak eta pertsonalak garatu beharko dituzte, arreta etengabe jarritz prestakuntzan. Garapen profesionalean jarritako arretak ez die inoiz ere ezertan kalte egin beharko daukan karguari dagozkion eginkizunei.

- 8.5. Era berean, hizkuntza etengabe hobetzeko konpromisoa hartuko dute, batez ere euskarari eta karguari lortutako eginkizunak zuzen betetzeko nahitaezkoak diren beste hizkuntzei dagokienez.

9. Lidergoarekin loturako jarrerak eta portaerak.

Lidergo-balorearen erabilera zuzena ondoko jokabideetan adierazten da:

- 9.1. BIC ARABAko pertsonen lehentasuna eman behar diete beti ikuspuntu estrategikoari eta plangintzari beren eginkizunak betetzean, etorkizuneko erronken eta arazoaren konponbidea aurreikusteko.
- 9.2. Era berean, babesten duten proiektuaren alde jarduteko gogo bizia zabaldu behar dute erakundearen eta hartan lan egiten dutenen artean, eta bere taldeari nahiz lankideei inplikazioa, buru-belarri aritzea eta leialtasuna eskatu behar dizkiete, bai eta kutsatu ere.
- 9.3. Taldeen eta lan-ekipoen kohesioa sustatuko dute, elkarreragina eta jarrera proaktiboa bultzatuko dituzte haien funtzionamenduan, eta, antolakundeak funtzionamendu ona izan dezan, beharrezko ardura guztiak utziko dituzte gaitasuna duten pertsonen esku.

10. Berrikuntzarekin loturako jarrerak eta portaerak..

Berrikuntza-baloreari loturako jokabideak eta portaerak honela adierazten dira:

- 10.1. BIC ARABAko pertsonen jardueran, berrikuntza jarraibide nagusietako bat izango da, bai antolakundearen bertan, bai dagozkien egokizunak betetzean edo sailean, unitatean edo erakundearen ematen diren zerbitzuetan.
- 10.2. Enpresaren egitura guztietan sustatuko da berrikuntza, epe luzean balioa sortzeko estrategia sostengarri moduan.
- 10.3. Ingurune hurbilean eta lankideen artean etengabeko berrikuntza-kultura sustatu beharko dute eta, horren ondorioz, beren emaitzetan behar bezala ebaluatuko diren berrikuntza-proiektu zehatzak abiaraziko dira aurrekontu-ekitaldi bakoitzean.

- 10.4. Berrikuntzak berekin ekarriko du uneoro galdetzea eta aztertzea ea gauzak egiteko modu tradizionalak eta egungo metodoek egokienak, beharrezkoenak eta eraginkorrenak izaten jarraitzen duten, eta etengabe sustatuko du aldaketak egitea pertsonak, prozesuak eta bitarteko teknologokoak kudeatzeko moduetan.
- 10.5. Era berean, beren erakundeak etengabe irekita egotearen eta egokitzeko gaitasuna izatearen alde egin beharko dute, kasuan kasuko erakundeen lehiakortasuna hobetzeko sektore publikoko beste ingurune batzuekiko.
- 10.6. Berrikuntza-ekintzak bereziki eta etengabe hedatuko dira pertsonen, erakundeen nahiz zerbitzuen kudeaketan.

11. BIC ARABAko pertsonen euren karguetan diren bitartean jarduera publiko edo pribatuarekin izan ditzaketen interes-gatazkak saihestearekin, zintzotasunarekin, interes subjektibo ezarekin loturako jarrerak eta jokabideak.

- 11.1. Zintzotasunari, interes subjektibo ezari eta BIC ARABAkoen interes-gatazkak saihesteari loturako jokabideak eta portaerak bi motatakoak dira nagusiki:
- a) Interes-gatazkak sor ditzaketen jokabideak.
 - b) Opariekin eta litezkeen onurekin lotutako jokabideak.
- 11.2. BIC ARABAko pertsonen beren lanpostuen interesekin batera norberaren interes pribatuak, zuzeneko senideen interesak edo hirugarren pertsonekin partekatutakoak agertzen diren kontuekin zerikusia duten erabakietan esku hartzean sortzen dira interes-gatazkak.
- 11.3. Kargua bete bitartean beti saihestu beharreko interes-gatazka posibleei lotutako jokabideak hauek dira:

- 11.3.1. BIC ARABAko pertsonak inoiz ez dituzte erabiliko beren pribilegioak edo berezko eskumenak prozedurak azkartzeko edo onuraren bat emateko hirugarren pertsonen edo erakundeen alde, BIC ARABArena kez diren interesengatik.
- 11.3.2. Edozein erabaki edo jardueratan interes propioek eta BIC ARABAko interesak talka egiten badute, horren berri eman beharko dute, eta inoiz ez dute ezer egingo baldin eta egin beharreko horretan zuzeneko edo zeharkako interes pertsonala badute, edo litekeena bada aipatutako interes-borroka piztea.
- 11.3.3. Ez dute inolako negoziarik edo jarduerarik egingo, zuzenean edo zeharka talka egin badezakete BIC ARABAko interesekin, edo zalantzan jar badezakete erabakiak hartzeko prozesuaren edo enpresaren funtzionamenduaren objektibotasuna.
- 11.3.4. Balizko interes-gatazka batean nahas daitezkeen BIC ARABAko pertsonak lehentasuna eman behar diete beti eta kasu guztietan enpresaren interesei.
- 11.3.5. Bere betebeharrekin eta erantzukizunekin talka egiten duten edo egin dezaketen interes-gatazka posible baten eraginpean egon daitezkeen BIC ARABAko pertsonak berehala jakinarazi beharko diote hori Etika Betetzearen Batzordeari eta, idatzita ahal bada, gatazka horren berri eman beharko dute, edo bestela, gutxienez, unean bertan edo etorkizunean balizko interes-gatazka bat egon daitekeelako zalantza jakinarazteko betebeharra dute. Idazkiak aipatu organo horren erantzuna jasoko du berehala. Interes-gatazka bat pizten bada, edo gatazka hori egon daitekeelako zalantza sortzen bada, BIC ARABAko pertsonak erakundearen izen ona zaintzeko kautelazko neurri gisa, ez dute esku hartuko ezer erabakitzeko edozein prozesutan, prozesuan esku hartuta interes-gatazka bat pizteko zalantza txikiena ere egonez gero.
- 11.3.6. BIC ARABAko pertsonak, aurreko atalean aurreikusitako egoeretakoa batean badaude, nagusi hierarkikoaren esku utzi beharko dituzte beren ardurak, edo, bestela, egoera horietako ezeinetan ez dagoen saileko beste kargudun baten esku.

11.4. Opariei eta litezkeen onurei lotutako jokabideak eta portaerak:

- 11.4.1. BIC ARABAko pertsonak ez dute onartuko pertsona edo erakunde publiko edo pribatuen inolako ematerik edo oparirik, ohiko ohiturei edo kortesiari lotuta ez badaude, betetzen duten karguagatik jasoz gero, geroago beren erabakietan interferentziarik oro saihesteko eta, horrenbestez, erakundearen inpartzialtasun- eta osotasun-irudia zaintzeko. Opari edo emate guztiak lehenbailehen itzuliko zaizkie haiek egin dituzten erakundeei edo pertsonari.
- 11.4.2. Itzultze hori, dena delakoagatik, ezinezkoa bada, erakunde publikoetako gizarte-zerbitzuei edo gobernuz kanpoko erakundeei emango zaizkie gauza horiek, geroago premia duten pertsona edo taldeen artean bana ditzaten.
- 11.4.3. Bidaiei dagokienez, hirugarrenek bidaiatzeko txartelak, hotela eta mantenua ordaintzea baino ez dute onartuko, baldin eta BIC ARABAko pertsonak, erakunde pribatu, publiko edo erakunde publikoen mendeko erakundeek ofizialki gonbidatuta, jarduera, bilera, jardunaldi edo kongresuren batean parte hartu behar badute beren ardurarekin zerikusituzuzena duten gaiak lantzeko.
- 11.5. Inoiz ere ez dute onartuko diruzko edo gauzazko saririk hitzaldiak emateagatik edo eztabaidetan parte hartzeagatik, jarduera bere kualifikazioen eta aurretiazko lanbide-jardueren arabera gauzatzen ez bada, eta ekitaldi horretan parte hartzearen xedeak batera zerikusirik ez badu BIC ARABAn duten kargua betetzearekin.
- 11.6. Ez dute onartuko pertsona fisikoen edo entitate pribatuen faborezko traturik, ezta arrazoirik gabeko pribilegio edo abantaila dakarren egoerarik ere.
- 11.7. Era berean, beharrezkoak diren zentzuzko neurri guztiak hartuko dituzte hurbileko senideek inola ere oparirik edo mozkinik jaso ez

dezaten edozein pertsonarengandik edo erakundetatik, baldin eta jasotze horrek hirugarrenen aldeko faborezko tratua dagoelako susmo txikiena ere pitz badezake eta, horrenbestez, kalte egin badiezaioke inpartzialtasun- eta konfiantza-irudiari.

11.8. Ez dituzte desegokiro erabiliko BIC ARABAK, betetzen duten karguengatik, eskura jartzen dizkien ondasunak eta zerbitzuak.

11.9. Zintzotasunak jokabide zuzen, zintzo eta prestua izatea dakar berekin, hitza eta jokaera kasu bakoitzean zuzentzat jotakora egokitzea, bidegabeko abantailak baztertzea eta ez erabiltzea karguari lotutako pribilegioak ezein onura-mota lortzeko. Era berean, karguan jokabide zintzoa izatearen ondorio da gauza izatea egiazkotasuna eta sinesgarritasuna adierazteko, eta ez engainatzea, nahastea edo estaltzea konpondu beharreko arazoak.

11.10. Kode honen eraginpeko pertsonak Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorra, hartako Administrazio Instituzionala osatzen duten erakundeak edo sektore publikoa ordezkatzan badituzte partzuergoetako edo partaidetutako beste erakunde batzuetako administrazio-kontseiluetan edo beste gobernu-organo batzuetan, inoiz ere ez dute babestuko zuzendaritza-mailako pertsonen kontratazioa, baldin eta kontratu horietan blindaje-klausulak edo kargua uzteagatiko kalte-ordainak ezarri eta haiek Euskal Autonomia Erkidegoko sektore publikoko zuzenbide pribatuko sozietate eta erakunde publikoetako zuzendaritzetako kideentzat legez onartutako kopurua baino handiagoak badira.

12. Erakunde-errespetuarekin eta errespetu pertsonalarekin lotutako jarrerak eta jokabideak.

BIC ARABAKo pertsonak honako jokabide hauek izango dituzte erakunde-errespetuarekiko eta errespetu pertsonalarekiko:

12.1. Kargu publikodun eta parekatuek arreta zeta begirunez hartuko dituzte enpresako gainerako kargu publikodunak, enpleguak eta bezeroak,

baita karguaren eta arduren ondorioz gauzatutako harremanetan parte hartzen duen edonor ere.

- 12.2. BIC ARABAko pertsonak ezingo dituzte inolaz ere faltsutu curriculum profesionalari, titulazioari eta esperientziari buruzko datuak, ezta haiei buruz gezurretan aritu ere. Arlo horiei buruzko edozein faltsutze eta gezurren ondorioa izango da karguari berehala uko egitea eta, hala badagokio, funtziogabetzea.

13. Gardentasunarekin eta gobernu onarekin lotutako jarrerak eta jokabideak.

Honako hauek dira gardentasunari eta Gobernu Irekiari buruzko jokabideak eta portaerak:

- 13.1. BIC ARABAko pertsonak gardentasun-printzipioaren arabera gauzatuko dituzte zerbitzuak ematen dituzten sail zein erakundeetako jarduera politiko, zuzendaritza publiko eta kudeaketa-jarduna, legeak konfidentziasuna xedatutako egoeretan edota hirugarrenen eskubideak kaltetzeko moduko egoeretan izan ezik. Dena dela, salbuespen horiek era murriztailean interpretatuko dira, legeek aurreikusitakoaren arabera.
- 13.2. Publikotasun-printzipioa benetan betetzea garatuko dute, dagozkien sail zein erakundeen gardentasuna bermatze aldera, eta behar den hienean, lege ezarritako betebeharrak betetzeaz gain, bai ekintzei bai sailen kudeaketa-jarduerei gardentasun-gehigarri bat eransten ahaleginduko dira.
- 13.3. BIC ARABAko pertsonen betebeharra da herritarrengan konfiantza sortzea, gardentasunaren bidez, eta erabakiak arrazoituta, ezagueraz eta objektibotasunez hartzea.

- 13.4. Informazio-eskaerei erantzun arinak eta egoki arrazoituak emango zaizkiela bermatuko dute.
- 13.5. Dagozkien entitate eta sailetan Gobernu Irekiaren alde, datuak berrerabiltzearen alde eta teknologiaren alde egingo dute.
- 13.6. Euren funtzioetan, datu pertsonalak babestuko dituzte beti.
- 13.7. Gardentasunaren eta Gobernu Irekiaren ondorioz sortutako betebeharrak guztiak betetzean, euskararen erabilera bereziki zainduko da, bai publikitate aktiboan bai informazioa eskuratzean.

14. Kudeaketarekiko ardurarekin lotutako jarrerak eta jokabideak.

Honako hauek dira kudeaketarekiko ardurarekin lotutako jokabideak eta portaerak:

- 14.1. BIC ARABAko pertsonak prestutasunez eta arduraz beteko dituzte dagozkien funtzioak, eta kontuan izango dute erabaki eta ekintzen erantzule direla beti instantzia eskudunen aurrean. Horregatik, beren jardueren erantzule izango dira nagusien aurrean, eta ez dituzte erantzukizunak egotziko mendeko gainerako langileen gain, kausa objektiboren bat izan ezean, edo egitekoen eskuordetzea aurreikusi ezean.
- 14.2. Kargu publiko bat betetzen dutenek arduraldi osoa eta eskusiboa eman behar diote dagozkien funtzioak betetzeari, aplikatu beharreko legedian jasotakoaren arabera.
- 14.3. Helburuak eta jomugak ezartzen jardungo dute, baita kudeaketa adierazleak ezartzen ere. Hartara, lortutako emaitzen ebaluazio

objektiboa bideratuko da, eta horrenbestez, emaitzak neurtzeko sistemak ezarriko dira.

14.4. Dagozkien antolakundeetan enpleguen lanbide-sustapenerako sistemak eta gauzatutako lana ebaluatzeko sistemak ezartzearen alde egingo dute, kudeaketa hobetzeko bitarteko diren aldetik.

14.5. Isil-gordean eutsiko diote egitekoak betetzean jakindakoari, eta ez dute inolaz ere informazio konfidentzialik hedatuko, ezta karguagatik jakindako informaziorik ere.

14.6. Baliabide publikoak eraginkortasunean, efizientzian eta ekonomian oinarrituta kudeatuko dituzte. Ez dute BIC ARABAREN ez baliabiderik ez ondasunik erabiliko interes pribatuetarako.

14.7. Tratu berdina bermatuko dute, inolako arrazoi edo egoeratan oinarritutako bereizketarik egin gabe.

14.8. Ekitatea sustatuko dute, eta bete-betean gauzatzea eragozten duten oztopo guztiak kenduko dituzte.

15. Eredugarritasunarekin eta kanpoko beste adierazpen batzuekin lotutako jarrerak eta jokabideak.

BIC ARABAKO pertsonen eredugarritasun-printzipioari eta kanpoko beste adierazpen batzuei dagokienez, hona hemen jokabideak eta portaerak:

15.1. BIC ARABAKO pertsonak ez dute inoiz jokatu behar, ez ekitaldi publikoetan, ezta pribatuetan ere, ordezkatzeko duten edo zerbitzatzen duten enpresaren irudia kaltetzea ekar dezaketen jardunbide edo jarreraren arabera.

15.2. BIC ARABAKO edozein pertsonak izan behar duen eredugarritasunaren irudia zuzenean kaltetzen duten ekintza, jardunbide

zein gertaerek zuzenean kaltetzen dute erakundeak duen irudia eta horren ospean dute eragina. Etika Betetzearen Batzordeari jakinarazi beharko zaizkio aipatutako ekintza eta jardunbideak. Batzordeak aztertuko ditu horiek guztiak, eta kasu bakoitzari dagokion gomendioak emango ditu.

15.3. Zuzendaritza-funtzioak dituzten BIC ARABAko pertsonak jardunbide eredugarria izan behar dute jarduera pertsonaletan, eta inguru etikoa sustatu behar dute dagozkien antolakundean. Izan ere, BIC ARABAn lanean diharduten gainerako pertsonentzat eredu izateko erantzukizuna dute beren gain.

15.4. BIC ARABAko pertsonak edozein prozesu penaletan zein inputatuz gero, BIC ARABAn dituzten egitekoak betetzeari lotutako gertaeren ondorioz, horren berri emango zaio Etika Betetzearen Batzordeari, kasu bakoitzean egoki iritzitako gomendioak eman ditzan. Prozedura izapidetzean egiaztatzen bada ez duela erantzukizunik, pertsona errehabilitazioari ekingo zaio, kargua kendu baldin bazitzaion, berriro emanez, edota dagozkion bitartekoen bidez.

15.5. BIC ARABAko pertsonak, dagozkien egitekoak betetzen dituzten bitartean, ezingo dituzte kargu organikoak zein kudeaketa-karguak bete fundazio, elkarte nahiz bestelako entitateetan, ordainsaririk gabekoak izanda ere, haien helburuak eta funtzioen xede diren interes publikoak aurkakoak izatea litekeena baldin bada, edota interesen arteko gatazka sor badaiteke. BIC ARABAREN interesen aurkakoak izan daitezkeen xede eta jarduerak dituen edozein elkarte nahiz erakundetan parte hartzea Etika Betetzearen Batzordeari jakinaraziko zaio berehala, eta dagokion gomendioa emango du.

15.6. BIC ARABAko pertsonak erreklamazio-eskubide legitimoak eska ditzakete, eta egoki izanez gero, epaileen eta auzitegien aurrean babes judiziala eska dezakete, edozein gatazka zein eztabaida juridikori dagokionez.

- 15.7. BIC ARABAko pertsonak ezezkoa eman behar diote zuzenean zein zeharka nolabaiteko ordainsari edo konpentsazio ekonomikoa dakarten irratiko hizketaldietan edo telebistako eztabaidetan parte hartzeari.
- 15.8. BIC ARABAko pertsonak edozein hedabidetako eztabaidetan eta gogoeta-prozesuetan parte hartu ahal izango dute, bai eta ekitaldi publikoetan ere.
- 15.9. Nolanahi ere, BIC ARABAko pertsonak ez dute adierazi behar BIC ARABAren inguruko gaiekiko desadostasunik, eta jarrera horiek ez dituzte argi eta garbi kritikatu behar hedabideetan, gizarte-sareetan edo Internet bidez. BIC ARABAko pertsonaren batek desadostasun horri eusten badio, askatasun ideologikorako eta adierazpen-askatasunerako oinarrizko eskubidean babestuta, dimisioa aurkeztu beharko du, koherentziari euste aldera, eta kargutik kentzea onesteko eskumena duen organoak erabakiko du dimisio hori onartu behar den edo ez den
- 15.10. BIC ARABAko pertsonak hedabideetan parte hartzeko, nagusi hierarkikoak baimena eman behar du alde zuzenetik, berariaz zein tazituki, enpresa-alorrarekin zerikusirik ez duten gaiei buruzko elkarrizketa zein erreportajeetan izan ezik
- 15.11. Betetzen duten karguaren ondorioz liburutan, aldizkaritan, egunkaritan eta beste edozein hedabidetan ekarpenak egiteagatik ez dute inolako ordainketarik onartu behar, baldin eta ekarpen horiek funtzioak betetzeari lotuta badaude.

16. Etika eta Jokabide Kodea betetzea

16.1. Etika Betetzearen Batzordea sortu da.

- 16.1.1. Administrazio Kontseiluari aholkatuko dion organo ordezkaria da Etika Betetzearen Batzordea; BIC ARABAren jokaera etikoa sustatzeko hartu beharrekoa neurrien inguruan aholkatuko dio, eta Jokabide-Kode hau betetzearen.

16.1.2. BIC ARABAko Administrazio Kontseiluak, BIC ARABAren Administrazio Kontseiluaren Araudiaren 10. artikularekin bat etorritik, Etika- eta Jokabide-Kode hau onesten duen bileran bertan, Etika Betetzearen Batzordea osatuko du.

16.2. Honako kideek osatuko dute Batzordea:

16.2.1. Administrazio Kontseiluko presidentea

16.2.2. Kapital sozialaren gehiengoak izendatutako kontseilari bat

16.2.3. Kapital sozialaren gutxiengoak izendatutako kontseilari bat

16.2.4. BIC ARABAko zuzendaria

16.3. Etika Betetzearen Batzordeak ondoko funtzioak izango ditu:

16.3.1. Etika Betetzearen Batzordea izango da oharpen, kontsulta eta iradokizunak jasotzeko eskumena izango duen organoa. Halaber, Kode honetan eta Delituak Aurreikusteko Eskuliburuan ezarritako aurreikuspenetan adierazitako egokitzapen-proposamenak gauzatzeko prozedura jasoko du.

16.3.2. Etika eta Jokabide Kodea benetan abian jartzea sustatuko du, horretarako beharko diren ekintzen eta neurrien bidez.

16.3.3. Etika eta Jokabide Kodean egin beharreko aldaketak proposatuko dizkio Gobernu Kontseiluari, aintzat har ditzan.

16.3.4. Etika eta Jokabide Kodea eta Delituen Prebentziorako Eskuliburua aplikatzearen inguruan BIC ARABAko pertsonen kontsultei zein beste edozein instantziak egindako kontsultei irtenbidea emango die.

- 16.3.5. Etika eta Jokabide Kodean jasotako balio, printzipio zein jokabideen balizko ez betetzei buruzko kexak edo salaketak jasotzea, halakorik balego, eta dagozkien izapideak bideratzea. Dagokion zigor-proposamena egiteko beharrezkoa duen informazioa emateko agindu edo eska dezake.
- 16.3.6. Administrazio Kontseiluari, zein hori osatzen duten batzorde eta sailei, Etika eta Jokabide Kodea eta Delituen Prebentziorako Eskuliburua betetzeari buruzko gomendioak egitea. Gainera, Administrazio Kontseiluari bidaliko dizkio aurreko atalean aipatutako zigor-proposamenak, berretsi dezan edo egokia dena erabaki dezan.
- 16.3.7. Etika eta Jokabide Kodea betetzen dela egiaztatzeko Txostena egingo du urtero.
- 16.3.8. Etika publikoaren alorrean erakundeen hobekuntza helburu duten hedapen- eta prestakuntza-programak zein berariazko tailerrak egitea sustatzea, dagozkien instantzietan.
- 16.3.9. Lantaldeak sortu ahal izango ditu gai zehatzak aztertzeko, azterkizun dituzten gaietan aldaketak ala gomendioak egin ahal izango dizkiotenak.
- 16.4. Etika Betetzearen Batzordea urtean behin bilduko da gutxienez. Deialdia lehendakariak aginduta egingo da. Dena dela, bildu egin beharko da kontsultarik, salaketarik edo kexarik jarriz gero.

Aurrekoa dena dela, beharrezko diren aparteko bilkurak egin ahal izango dira, erabaki behar diren gaien izaerak edo urgentziak hala eskatzen badute. Kasu honetan, batzordekideak bertan daudela edo bide telematikoak erabiliz egin ahal izango dira batzarrak.

- 16.5. Urtean behin, esan bezala, txosten bat egingo da Etika eta Jokabide Kodea betetzen dela ikuskatzeko. Txostenean gomendioak eman ahal izango dira eta Administrazio Kontseiluari aurkeztuko zaio.
- 16.6. Txostenean jasotako ondorio eta gomendioak Gobernu Korporatiboaren txostenean sar daitezke.
- 16.7. Etika Betetzearen Batzordeko kideak, beren jardunean ezagutu ditzaketen informazio oro isilpean gordetzera behartuta daude, eta bereziki aztertutako gertakariei buruz, ikerketen eta eztabaiden edukari eta hartutako erabakiei buruz eta izaera pertsonaleko datu pribatuei buruz. Halaber, ez dute egingo aipatutako guztiari buruzko inolako adierazpen publiko zein pribaturik, ez eta Batzordea jorratzen diharduen gairi buruz.
- 16.8. Etika Betetzearen Batzordeko kideak Kode honetan aurreikusitako kausaren batean sartuta badaude, BIC ARABAren erantzukizun penala izan dezakeen delituren bategatik formalki akusatuta badaude, ebazpen judicial edo administratibo baten bidez edozein sozietate mota administratzeko edo ordezkatzeko ezgaituta baldin badaude, Aldendu beharko dira eta honako hau izango da bere ordezkapena egiteko araubidea:
- 16.8.1. Kausa baten eraginpean baldin badago Betetzearen Batzordeko presidentea, Administrazio Kontseiluko nagusienak ordezkatu du.
- 16.8.2. Kausa baten eraginpean baldin badago Batzorde horretako kapitalaren beste ordezkaria, ordezkatu beharreko kapitala duen Administrazio Kontseiluko beste kide batek ordezkatu du.
- 16.8.3. Kausa baten eraginpean baldin badago zuzendaria, Administrazio Kontseiluko gazteenak ordezkatu du, betiere ez bada Betetzearen Batzordeko kide.

- 16.9. Ordezkatze-araubide bera jaso da kideren bat gaixorik jartzen bada, ezgaitzen bada, kaleratzen badute edo enplegutik aldentzen badute, baita hiltzen bada ere.
- 16.10. Etika Betetzearen Batzordeko kideek ezin dituzte euren funtzioak eskuordetu kide ez den pertsona batengan.
- 16.11. Etika Betetzearen Batzordeko batzarretan hartutako akordioak, barneko aktetan transkribatuko dira.
- 16.12. Etika Betetzearen Batzordeko kideek arauetan zein aplikagarri den jurisprudentzian egiten diren aldaketen berri izan beharko dute.

17. Kodea zabaltzea.

- 17.1. Kodea BIC ARABAko pertsona guztiengan aplikatu behar denez, guztiek ezagutu behar dute. BIC ARABAK erabili ohi dituen hedabideen bidez zabalduko da kodea eta horren edukia. Gainera, kontsultarako ere eskura daiteke, beste interes-talde batzuek ezagutu dezaten.
- 17.2. Kode honen zabalkundea bideratuko da idatzizko argitalpenen, eskuliburuen, bideoen eta azalpenak emateko liburuxken bitartez, bai eta BIC ARABAren webaren bidez.
- 17.3. Kodearen hartzaileentzako trebakuntza-programak egingo dira.

18. Norberak bere egitea.

18.1. BIC ARABAko pertsona guztiek, zereginak betetzen badituzte, banaka atxiki beharko dute Kode honen eduki osoa, 15 eguneko epean, gehienez ere, BIC ARABAREN webean argitaratutako egunetik. Ez atxikitzeak kargutik berehala kentzea ekarriko du.

18.2. Kode honek helburu dituen BIC ARABAko langile berriak izendatzen direnean, tresna honen eduki osoa banaka atxiki beharko dute nahitaez kargua hartu aurretik.

18.3. Kodea banaka atxikitzearen ondorioz, BIC ARABAko pertsonak beren gain hartzen dute beren bizitza publiko zein pribatuan betiere Kodean berriaz adierazitako balio, printzipio eta jokabideen edukiarekin, asmoarekin eta espirituarekin bat datozen jokabide eta portaerak izateko betebeharra eta obligazioa.

18.4. Halaber, banaka atxikitzearen ondorioz beren gain hartzen dute dimisioa aurkeztu eta kargua uzteko obligazioa, Kode honetan ezarritako jokabideren bat betetzen ez den kasuetan neurri hori aurreikusita baldin badago.

18.5. Horrez gain, Etika eta Gobernu Onaren Kode hau ez betetzearen ondorioz, barneko arauarekin eta lan-arloko legeekin ados jar daitezkeen diziplina-zigorak ezarri ahal izango dira, langilea kaleratzekoa barne.

18.6. Kodearen edukiarekin bat egiteko sistema.

BIC ARABAn sartu baino lehen, pertsona guztiek kodearen edukiarekin ados daudela adieraziko duen aitortpena egingo dute. BIC ARABAn lehendik dauden kideek ale bat jasoko dute aztertze eta, hala badagokie, edukiari atxikitze prozedura burutuko dute.

19. ERANSKINA**ETIKA ETA JOKABIDE KODEARI ATXIKITZEKO AITORPENA**

Behean sinatu duenak, Etika eta Jokabide Kodearen edukiarekin, 2016ko - (r)en-(e)an Administrazio Kontseiluak onetsitakoarekin, bat etorriz,

AITORTZEN DU

- 1.- Goian aipatutako Kodearen ale bat duela.
- 2.- BIC ARABAren Etika eta Jokabide Kodea irakurri eta ulertu duela. Administrazio Kontseiluak onartu zuen aipatutako kodeak lehen adierazitako datan.
- 3.- Kodearen edukiarekin bat egiten duela zehaztapen guztiekin, eta jasotako printzipio eta betebeharrak betetzeko konpromisoa gain hartzen duela.
- 4.- Hedatzen eta aplikatzen laguntzeko konpromisoa onartzen duela.

Eta horrela jasota gera dadila, hau sinatu dut _____-(e)n, 20 ____-(e)ko _____-ren ____-(e)an.

Sin.: (atxikitzen den pertsonaren, sozietate/arlo/sailaren izena)